

Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru – Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o spoločných pravidlách na zabezpečenie základnej prepojenosti v cestnej nákladnej doprave vzhľadom na vystúpenie Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska z Únie

[COM(2018) 895 final – 2018/0436 (COD)]

(2019/C 190/08)

Hlavný spravodajca: **Raymond HENCKS**

Konzultácia	Európsky parlament, 14.1.2019 Rada Európskej únie, 14.1.2019
Právny základ	článok 91 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie
Príslušná sekcia	sekcia pre dopravu, energetiku, infraštruktúru a informačnú spoločnosť
Rozhodnutie predsedníctva	22.1.2019
Prijaté v pléne	20.2.2019
Plenárne zasadnutie č.	541
Výsledok hlasovania (za/proti/zdržalo sa)	76/1/0

1. Závbery a odporúčania

1.1. Európsky hospodársky a sociálny výbor (EHSV) podporuje kroky Komisie zamerané na dočasné zabezpečenie základnej prepojenosti v medzinárodnej cestnej nákladnej doprave medzi EÚ a Spojeným kráľovstvom a opačne, ak Spojené kráľovstvo opustí EÚ bez ratifikovanej dohody o vystúpení, a teda už nebude viazané právom EÚ.

1.2. EHSV súhlasí s tým, že predmetným návrhom nariadenia sa prevádzkovateľom cestnej nákladnej dopravy zo Spojeného kráľovstva udeľuje do 31. decembra 2019 právo vykonávať dvojstrannú prepravu medzi miestami odchodu a príchodu v Spojenom kráľovstve a Európskej únii podľa podmienok stanovených v návrhu, a najmä pod podmienkou, že prevádzkovatelia Únie sa na území Spojeného kráľovstva môžu pohybovať za rovnakých podmienok vrátane spravodlivých, rovných a nediskriminačných podmienok hospodárskej súťaže.

1.3. EHSV pevne verí, že vláda Spojeného kráľovstva najneskôr do dňa odchodu z EÚ bez dohody prijme súbor rovnakých dočasných opatrení, ktorými sa cestným dopravcom z EÚ zabezpečia v Spojenom kráľovstve rovnaké práva, aké navrhuje Komisia dopravcom s licenciou v Spojenom kráľovstve, čo im umožní prepravovať tovar medzi územím Spojeného kráľovstva a ostatnými 27 členskými štátmi.

1.4. V prípade, že Spojené kráľovstvo vystúpi z EÚ bez dohody o vystúpení, EHSV vyzýva Spojené kráľovstvo a EÚ, aby pred koncom tohto prechodného obdobia vyjednali a na základe vzájomnej dohody schválili základné prepojenia v rámci systému Európskej konferencie ministrov dopravy (ECMT), ako aj pravidlá upravujúce budúce vzťahy medzi Spojeným kráľovstvom a EÚ.

1.5. Sociálne a technické pravidlá, ktoré počas prechodného obdobia budú musieť dodržiavať prevádzkovatelia s licenciou Spojeného kráľovstva na území Únie, nezahŕňajú pravidlo o základnej kvalifikácii a pravidelnom výcviku profesionálnych vodičov nákladných vozidiel. Keďže v tomto prípade ide o veľmi dôležitý bezpečnostný faktor, EHSV žiada, aby sa do článku 4 predmetného návrhu nariadenia doplnil odkaz na smernicu 2003/59/ES Európskeho parlamentu a Rady z 15. júla 2003 o základnej kvalifikácii a pravidelnom výcviku vodičov určitých cestných vozidiel nákladnej a osobnej dopravy, ktorou sa mení a dopĺňa nariadenie Rady (EHS) č. 3820/85 a smernica Rady 91/439/EHS a zrušuje smernica Rady 76/914/EHS ⁽¹⁾.

2. Úvod

2.1. V nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1072/2009 ⁽²⁾ sa stanovujú spoločné pravidlá voľného prístupu nákladnej cestnej dopravy na medzinárodný trh v rámci Spoločenstva uskutočňovanej motorovými vozidlami s najväčšou hmotnosťou 3,5 tony a viac do členského štátu alebo z neho, alebo pri prechode cez územie jedného alebo viacerých členských štátov.

2.2. Cieľom tohto nariadenia je odstrániť akékoľvek obmedzenia, vrátane obmedzení, ktoré sa týkajú prístupu na trh vo vzťahu k prevádzkovateľovi cestnej nákladnej dopravy z dôvodu štátnej príslušnosti alebo skutočnosti, že má sídlo v inom členskom štáte, ako je členský štát, v ktorom sa majú služby poskytovať. Takáto preprava sa v zásade vykonáva na základe držby licencie Spoločenstva, a ak je vodič štátnym príslušníkom tretej krajiny, v spojení s osvedčením vodiča.

2.3. Na prepravu z členských štátov do tretích krajín sa naďalej do veľkej miery uplatňujú dvojstranné dohody medzi členskými štátmi a týmito tretími krajinami.

2.4. V prípade vystúpenia Spojeného kráľovstva z EÚ bez dohody o vystúpení by služby cestnej nákladnej dopravy Spojeného kráľovstva už neboli viazané právom EÚ. Bez platnej licencie by prevádzkovatelia cestnej nákladnej dopravy zo Spojeného kráľovstva stratili prístup na trh cestnej nákladnej dopravy v EÚ a (pravdepodobne) naopak.

2.5. Jediným právnym základom v prípade absencie dohody o vystúpení je v súčasnosti multilaterálny systém kvót dopravy stanovený Európskou konferenciou ministrov dopravy (ECMT), ktorý sa uplatňuje v 43 krajinách vrátane 26 členských štátov EÚ (okrem Cypru) a Spojeného kráľovstva a ktorý umožňuje medzinárodnú cestnú nákladnú dopravu z krajiny evidencie vozidla do inej krajiny ECMT.

2.6. Počet povolení vydaných jednotlivým členskými krajinami ECMT na rok 2019 (23252 pre EÚ27 a 984 pre Spojené kráľovstvo) je však príliš obmedzený na to, aby pokryl súčasný objem dopravy. Počet týchto povolení sa môže zvýšiť len na základe jednomyselného súhlasu všetkých členských krajín CEMT, takže táto možnosť nie je vhodným riešením, ako predísť narušeniu prístupu na trh cestnej nákladnej dopravy z EÚ do Spojeného kráľovstva a naopak.

2.7. S cieľom predísť neprimeranému narušeniu prepojenosti s možnými katastrofálnymi dôsledkami na oboch stranách je naliehavo potrebné udeliť prevádzkovateľom cestnej nákladnej dopravy zo Spojeného kráľovstva dočasné práva na prepravu v EÚ pod podmienkou, že Spojené kráľovstvo bude zase uplatňovať rovnaké pravidlá na prevádzkovateľov z EÚ.

3. Návrhy Komisie

3.1. Predmetným návrhom nariadenia sa britským prevádzkovateľom cestnej nákladnej dopravy v prípade odchodu Spojeného kráľovstva z EÚ bez dohody o vystúpení udeľuje právo na vykonávanie dvojstrannej prepravy v EÚ odo dňa nasledujúceho po dni, keď sa zmluvy prestanú vzťahovať na Spojené kráľovstvo, a to do 31. decembra 2019.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 226, 10.9.2003, s. 4.

⁽²⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1072/2009 z 21. októbra 2009 o spoločných pravidlách prístupu nákladnej cestnej dopravy na medzinárodný trh (Ú. v. EÚ L 300, 14.11.2009, s. 72).

3.2. Takéto právo na vykonávanie dvojstrannej prepravy v EÚ sa však udelí len vtedy, ak Spojené kráľovstvo zaručí, že práva, ktoré prevádzkovatelia cestnej nákladnej dopravy zo Spojeného kráľovstva požívajú v EÚ, sú v plnom rozsahu rovnocenné s právami udelenými prevádzkovateľom cestnej nákladnej dopravy z EÚ v Spojenom kráľovstve. V prípade nedodržania tejto rovnocennosti je Komisia splnomocnená delegovaným aktom:

stanoviť limity prípustnej kapacity a/alebo obmedziť počet ciest, alebo

pozastaviť uplatňovanie skúmaného nariadenia, alebo

prijat' iné vhodné opatrenia.

3.3. Práva udelené prevádzkovateľom cestnej nákladnej dopravy zo Spojeného kráľovstva sú v súlade s príslušnými právnymi predpismi Únie vzťahujúcimi sa na cestnú nákladnú dopravu, najmä pokiaľ ide o:

- mobilných pracovníkov a samostatne zárobkovo činných vodičov,
- právne predpisy v sociálnej oblasti týkajúce sa cestnej dopravy,
- tachografy,
- maximálne povolené rozmery a hmotnosť určitých vozidiel,
- zariadenia obmedzujúce rýchlosť pre určité kategórie motorových vozidiel,
- povinné používanie bezpečnostných pásov,
- dodržiavanie smernice o vysielaní pracovníkov,
- dodržiavanie pravidiel Spoločenstva týkajúce sa spravodlivej hospodárskej súťaže bez diskriminácie.

3.4. Členské štáty a Komisia môžu overovať, či prevádzkovatelia cestnej nákladnej dopravy, ktorí prepravujú tovar do Únie, majú licenciu alebo osvedčenie od Spojeného kráľovstva v súlade s príslušnými normami, či sú splnené všetky príslušné vnútroštátne predpisy a právne predpisy Únie a či sa neprekročili práva.

3.5. V otázkach, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia, nesmú členské štáty so Spojeným kráľovstvom rokovať o žiadnych dvojstranných dohodách o cestnej nákladnej doprave, ani s ním takéto dohody uzatvárať.

4. Všeobecné pripomienky

4.1. Cestná nákladná doprava je kľúčovým odvetvím tak pre Spojené kráľovstvo, ako aj pre EÚ. Medzi Spojeným kráľovstvom a EÚ prejde každý rok viac ako 4,4 milióna nákladných vozidiel so šoférom. V roku 2015 vyviezlo Spojené kráľovstvo celkovo 21 350 000 ton tovaru prepraveného po ceste do EÚ. EÚ za rovnaké obdobie vyviezla do Spojeného kráľovstva 268 160 000 ton tovaru ⁽³⁾.

4.2. Akékoľvek prekážky pri tomto pohybe tovaru by sa preto vážne dotkli obchodu, zamestnanosti a hospodárskeho rastu na oboch stranách a výrazne narušili dodávateľské reťazce.

⁽³⁾ Podľa štatistických údajov britského združenia cestnej nákladnej dopravy (*Road Haulage Association*).

4.3. EHSV víta skutočnosť, že Komisia v snahe predísť najhoršej situácii navrhla núdzové opatrenia, t. j. dočasne udelila prevádzkovateľom cestnej nákladnej dopravy zo Spojeného kráľovstva právo vykonávať dvojstrannú prepravu medzi miestami v Spojenom kráľovstve a EÚ za podmienok stanovených v návrhu vrátane rovnakého prístupu prevádzkovateľov z EÚ v Spojenom kráľovstve a spravodlivých podmienok hospodárskej súťaže, pričom sa očakáva, že pred uplynutím prechodného obdobia 31. decembra 2019 sa uskutočnia rokovania a dohodne sa na prijatí opatrení potrebných na zavedenie základnej prepojenosti systému CEMT a možných budúcich pravidiel uplatniteľných na vzťahy medzi Spojeným kráľovstvom a Európskou úniou po vzájomnej dohode.

4.4. EHSV pevne verí, že vláda Spojeného kráľovstva najneskôr do dňa odchodu z EÚ bez dohody o vystúpení prijme súbor rovnakých dočasných opatrení, ktorými sa cestným dopravcom z EÚ zabezpečia v Spojenom kráľovstve rovnaké práva, aké navrhuje Komisia dopravcom s licenciou v Spojenom kráľovstve, čo im umožní prepravovať tovar medzi územím Spojeného kráľovstva a ostatnými 27 členskými štátmi.

4.5. Ak by Spojené kráľovstvo zamietlo reciprocitu práva na vykonávanie prepravy v stanovenej lehote, tento návrh nariadenia by sa stal neplatným a tovar zo Spojeného kráľovstva by sa na hraniciach EÚ musel prekladať na nákladné vozidlá evidované v Únii, alebo ak by to bolo možné, musel by sa prepravovať ľahkými úžitkovými vozidlami s najväčšou hmotnosťou menej ako 3,5 ton, ktoré nepodliehajú spoločným pravidlám prístupu na medzinárodný trh cestnej nákladnej dopravy.

4.6. EHSV už vo svojom stanovisku na tému *Prístup nákladnej cestnej dopravy na medzinárodný trh a výkon povolenia prevádzkovateľa cestnej dopravy* ⁽⁴⁾ z 18. januára 2018 k návrhu nariadenia, ktorým sa reviduje nariadenie (ES) č. 1072/2009, poukázal na to, že by mohlo dôjsť k narušeniu hospodárskej súťaže, ak by sa toto nariadenie nerozšírilo na ľahké úžitkové vozidlá. EHSV opakovane vyzýva, aby sa uvedené nariadenie vzťahovalo na ľahké úžitkové vozidlá, hoci možno v zmiernenej forme.

5. Konkrétne pripomienky

5.1. V článku 4 návrhu nariadenia sa uvádzajú sociálne a technické pravidlá, ktoré budú musieť počas prechodného obdobia dodržiavať prevádzkovatelia cestnej nákladnej dopravy s licenciou Spojeného kráľovstva pohybujúci sa na území Únie.

5.2. EHSV konštatuje, že tieto povinnosti nezahŕňajú pravidlo o základnej kvalifikácii a pravidelnom výcviku profesionálnych vodičov nákladných vozidiel. Keďže v tomto prípade ide o veľmi dôležitý faktor bezpečnosti, EHSV žiada, aby sa do uvedeného článku doplnil odkaz na smernicu 2003/59/ES Európskeho parlamentu a Rady z 15. júla 2003 o základnej kvalifikácii a pravidelnom výcviku vodičov určitých cestných vozidiel nákladnej a osobnej dopravy, ktorou sa mení a dopĺňa nariadenie Rady (EHS) č. 3820/85 a smernica Rady 91/439/EHS a zrušuje smernica Rady 76/914/EHS.

V Bruseli 20. februára 2019

Predseda

Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru

Luca JAHIER

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ C 197, 8.6.2018, s. 38.